

egész korának története ismertté válik részleteiben is. A jövő történetírásnak, ha Metternichről helyes ítéletet akar mondani, kevesebbet kell egyelőre foglalkoznia az egyéni jellemmel, s elsősorban a politikai működés feltárására szoritkoznia. Ha már saját világnézete befolyása alól nem tudja kivonni magát a történetíró, a liberális meggyőződésű ne feledje el, hogy a konzervatív politika Napoleon leveretése után egész Európában parancsoló szükségességgnek látszott, mert a világ békét és nyugalmat óhajtott; a konzervatív érzésű pedig gondoljon arra, hogy Metternich túlajtotta a konzervatív politikát s hatalmi eszközökkel közel negyven évre megállította a monarchia fejlődését olyan korban, amikor az alkotmányos-liberális átalakulás feltételei Európaszerte kifejlődőben voltak. Az ugyanis kétségtelen, hogy Metternich is felelős a monarchia belpolitikájában törtétekért; milyen mértékben? Ezt épen a kutatásnak kell eldöntenie. Metternich az európai és az osztrák politika összhangbáhozására törekedett s annyiban sikert ért el, hogy Ausztria nemzetközi helyzetét biztosabban megalapozta, mint bármelyik utóda a külpolitika vezetésében. Azt utolsó sorban szabad bűnéül felróni, hogy a külpolitikában is befolyásolni engedte magát világnézetétől. E lelki összhang nélkül eszmében és meggyőződésben szegény sarlatánná válnék. Diplomáciai művészetéről és eszközeiről csak az mondhat megértéssel bírálatot, aki megértette a XVIII. és a XIX. század felfogása közötti különbséget. Ha majd ekként az államkancellár alakja megtisztult, eljön az ideje annak, hogy a magyar történetírás is átértékelje Metternich alakját és korát.

Miskolczy Gyula.

VIHAR UTÁN.

*Még ólmos, szürke felhőnyájak
Uszkálnak — párás földszag árad.
S már kukucska a nap...*

*Orkánharag
Nem dül tovább... A harcnak vége...
Ki-kicsillan a mennybolt kékje...
Bíborban áll a bércorom,
Aranykönyv ring az ág-bogon,
S az erdők fellélekzenek...*

— — — — —
Egy jámbor pór imát rebeg...

— — — — —
*Habfodrot ver az álmatag tó —
Az égről — sugárzó íven —
Mosolygó Istenarc izen,
S szép, tarka szivárványpillangó
Bont szárnyat — szelíden...*

Vályi Nagy Géza.